

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2013 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko Prezesowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. od Decyzji Prezesa Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 30 maja 2011 r. (...) (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że obniża karę pieniężną do kwoty 10.000 złotych (dziesięć tysięcy);**
- 2. koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi.**

SSO Bogdan Gierzyński

XVII AmA 129/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 maja 2011 roku, (...) (...) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, nałożył na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. karę pieniężną w wysokości 198.015 zł., co stanowi równowartość 50.000 euro za udzielenie w toku postępowania antymonopolowego o sygn. (...), w odpowiedzi na żądanie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 50 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nieprawdziwych, wprowadzających w błąd informacji w zakresie przyczyn wyeliminowania w 2008 roku decyzjami (...) Sp. z o.o. dystrybutorów z systemu dystrybucji tej spółki oraz faktu niedysponowania dokumentami potwierdzającymi postępowanie (...) Sp. z o.o. wobec dystrybutorów wyeliminowanych z systemu.

Od powyższej Decyzji powódka – (...) Sp. z o.o. złożyła odwołanie, zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej Decyzji powódka zarzuciła:

1. naruszenie art. 106 ust. 2 pkt. 2 w związku z art. 50 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez uznanie, że (...) Sp. z o.o. udzieliła ze swojej winy w toku postępowania antymonopolowego nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji co do: przyczyn wyeliminowania w 2008 roku dystrybutorów z systemu

dystrybucji (...) Sp. z o.o. oraz faktu niedysponowania dokumentami potwierdzającymi postępowanie (...) Sp. z o.o. wobec tych dystrybutorów, a także poprzez nałożenie na (...) Sp. z o.o. kary pieniężnej w wysokości 198, 015 złotych,

2. naruszenie art. 7 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez naruszenie obowiązku podjęcia wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i załatwienia sprawy oraz naruszenie art. 227 k.p.c. w związku z art. 84 ustawy o ochronie konkurencji poprzez bezpodstawne oddalenie zgłoszonych przez (...) Sp. z o.o. wniosków dowodowych o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków oraz o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania strony,

3. naruszenie art. 258 k.p.a. w związku z art. 84 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – poprzez zastąpienie dowodów z zeznań świadków ich pisemnymi oświadczeniami,

4. naruszenie przepisów postępowania – art. 233 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 84 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – poprzez wydanie zaskarżonej decyzji bez wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i niedokonanie ich właściwej oceny oraz sprzeczność ustaleń Prezesa UOKiK z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, a także dokonanie uproszczeń w ocenie zebranego materiału dowodowego a w rezultacie błędne uznanie, że (...) Sp. z o.o. w sposób zawiniony udzieliła w toku postępowania antymonopolowego nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji.

Ponadto, na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów, zaskarżonej decyzji powód zarzucił również naruszenie prawa materialnego – art. 106 usta. 2 pkt 2 w związku z art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – poprzez nałożenie kary pieniężnej w wysokości niewspółmiernej do stopnia naruszenia przepisów ustawy i nieuwzględniającej okoliczności sprawy.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 października 2010 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął z urzędu postępowanie antymonopolowe w sprawie podejrzenia zawarcia na krajowym rynku hurtowego obrotu suplementami diety przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. z przedsiębiorcami tworzącymi sieć dystrybucji suplementów diety (...) Sp. z o.o. porozumienia ograniczającego konkurencję, polegającego na:

1. ustalaniu detalicznych cen odsprzedaży suplementów diety (...) Sp. z o.o. stosowanych przez przedsiębiorców tworzących sieć dystrybucji suplementów diety (...) Sp. z o.o.,

2. podziale rynków zbytu i zakupu według kryterium podmiotowego poprzez umieszczenie w umowach pomiędzy (...) Sp. z o.o. a przedsiębiorcami tworzącymi system dystrybucji suplementów diety (...) Sp. z o.o. postanowień ustalających grupy klientów w ramach sieci dystrybucji (...) Sp. z o.o., którym przedsiębiorcy tworzący tę sieć dystrybucji mogą odsprzedawać oraz od których mogą kupować produkty (...) Sp. z o.o.

W związku z wszczęciem przedmiotowego postępowania pismem z dnia 13 października 2010 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wezwał (...) Sp. z o.o. do wskazania liczby i nazwisk dystrybutorów, którzy zostali wyeliminowani z systemu decyzją (...) Sp. z o.o. w 2008 r. wraz z podaniem przyczyn podjęcia tych decyzji oraz przekazanie dokumentów potwierdzających postępowanie (...) Sp. z o.o. W piśmie tym została zawarta informacja o konsekwencjach nieudzielenia bądź udzielenia nieprawdziwych informacji żądanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (pismo Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 października 2010 r., k. 4 – 5 akt adm.). W odpowiedzi na ww. wezwanie, pismem z dnia 15 listopada 2010 roku, (...) Sp. z o.o. przedstawiła listę dystrybutorów, którzy zostali wyeliminowani z systemu dystrybucji produktów (...) Sp. z o.o. w 2008 r. Wskazała jednocześnie, iż nie posiada dokumentacji potwierdzającej podjęte przez (...) Sp. z o.o. decyzje o wykluczeniu danego dystrybutora z systemu. Wyjaśniła ponadto, że przyczyną wyeliminowania każdego z dystrybutorów z systemu dystrybucji produktów (...) Sp. z o.o. było złamanie przez dystrybutora zasad współpracy z

(...) Sp. z o.o. polegające na usunięciu przez dystrybutora prowadzącego sprzedaż danego produktu za pośrednictwem Internetu oznaczenia identyfikującego dany produkt (...) Sp. z o.o. (pismo (...) Sp. z o.o. z dnia 15 listopada 2010 r., k. 12 akt adm.). Pismem z dnia 29 grudnia 2010 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wezwał (...) Sp. z o.o. do doprecyzowania udzielonych wcześniej informacji m.in. poprzez wskazanie źródła informacji w oparciu o które (...) Sp. z o.o. ustaliła przyczyny zakończenia współpracy z dystrybutorami oraz wezwał do przedstawienia ewentualnych dokumentów dot. dystrybutorów wyeliminowanych w 2008 r., przekazania listy dystrybutorów w stosunku do których została podjęta decyzja o zawieszeniu w prawach i obowiązkach w latach 2008 – 2010, jak również przekazania posiadanej korespondencji z dystrybutorami (pismo Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29 grudnia 2010 r., k. 30 – 31 akt adm.).

Pismem z dnia 17 stycznia 2010 roku (...) Sp. z o.o. udzieliła Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacji dot. źródła przekazanych wcześniej informacji, jak również poinformowała, iż po przedstawieniu pisma z dnia 15 listopada 2010 roku (...) Sp. z o.o. odszukała w swoich zasobach archiwalnych korespondencję z podmiotami wskazanymi w ww. piśmie. Zostały one przesłane Prezesowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów (pismo (...) Sp. z o.o. z dnia 17 stycznia 2010 roku wraz z załącznikami, k. 33 - 48 akt adm.)

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne w części w jakiej odnosi się do wysokości nałożonej kary.

Za bezzasadny należy bowiem uznać zarzut naruszenia art.106 ust. 2 pkt 2 w związku art. 50 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331) poprzez uznanie, że powódka nie udzieliła ze swojej winy w toku postępowania antymonopolowego nieprawdziwych i wprowadzających w błąd informacji co do ; przyczyn wyeliminowania w 2008 r. dystrybutorów systemu dystrybucji A. polska Sp. z o.o. oraz faktu niedysponowania dokumentami potwierdzającymi postępowanie powódki wobec tych dystrybutorów.

W sprawie jest bezsporne, że udzielając odpowiedzi w dniu 15 listopada 2010 r. powódka wyjaśniła, że „nie posiada dokumentacji potwierdzającej podjęte przez A. polska Sp. z o.o. decyzje o wykluczeniu danego dystrybutora z rynku” (k-12 akt admin.), co nie odpowiadało prawdzie. Powódka dokumenty takie ostatecznie przesłała po ponownym wezwaniu z 29 grudnia 2010 r. przy piśmie z dnia 17 stycznia 2011 r. (mylnie oznaczonego datą 17 stycznia 2010 r. – k 22 akt admin.). Ponadto, w piśmie z 15 listopada 2010 r. powódka wyjaśniła, że przyczyną wyeliminowania każdego z dystrybutorów było usunięcie oznaczenia identyfikującego dany produkt, podczas gdy w złożonej przy piśmie z dnia 17 stycznia 2011 r. korespondencji , wskazano inną przyczynę tj. sprzedaż osobom trzecim po cenie innej niż określonej „w przewodniku”.

Zważyć ponadto należało, że powołane wyżej przepisy nie uzależniają wymierzenia kary od istnienia winy subiektywnej, a zatem kwestia winy powódki lub jej braku nie mają znaczenia dla zasadności zastosowania art.106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Za bezprzedmiotowe należało uznać zarzuty naruszenia art.7 k.p.a., 227 k.p.c. i 233 § 1 i 3 k.p.c. w zw z art. 84 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie, bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 roku sygn. akt III CRN 120/91 OSNC 1992 Nr 5, poz. 87; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 roku sygn. akt I CKN 265/98 OSP 2000 Nr 5 poz. 68; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 roku sygn. akt 351/99 OSNC 2000 Nr 3 poz. 47; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 roku sygn. akt I CKN 1036/98 LEX Nr 52708; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 roku, sygn. akt III SZP 2/05 OSNP 2006/19-20/312) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między

stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradiktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu Regulacji Energetyki, według reguł kontradiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowo-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy.

W toku postępowania odwoławczego strona ma zatem możliwość swobodnego przedstawiania swoich twierdzeń i zgłaszania na ich poparcie wniosków dowodowych, zaś ustalenia Prezesa urzędu w toku postępowania administracyjnego mają wyłącznie walor stanowiska strony popartego zgromadzonym w trakcie postępowania administracyjnego materiałem dowodowym. Dowody te podlegają jednakowej ocenie sądu w toku postępowania dowodowego dlatego też ewentualne uchybienia Prezesa Urzędu w zakresie wyjaśniania okoliczności sprawy lub oceny zgromadzonych dowodów wykluczają same w sobie możliwości pozostawienia decyzji w obrocie prawnym w niezmienionej postaci jeżeli postępowanie przed sądem potwierdzi in meriti zasadność zawartego w decyzji rozstrzygnięcia.

Zważyć przy tym należy, że zarzuty powódki dotyczą okoliczności stopnia jej winy przy naruszeniu prawa, co jest okolicznością mającą znaczenie dla wymiaru kary.

Zasadny jest natomiast zarzut naruszenia art.106 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez nałożenie kary w wysokości niewspółmiernej do stopnia naruszenia przepisów ustawy i nieuwzględniającej.

Zgodnie z art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Za "okoliczności naruszenia przepisów ustawy" uznać można w szczególności: stopień zawinienia, stopień naruszenia interesu publicznego, i skutki naruszenia przepisów ustawy (por. K. Kohutek, M. Sieradzka Komentarz do art.111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Lex).

W rozpoznawanej sprawie nałożona kara jest w ocenie Sądu nieadekwatna do okoliczności naruszenia przepisów ustawy.

W ocenie Sądu, brak jest w szczególności podstaw do uznanie, że stopień naruszenia był znaczny. Informacje których dotyczyła odpowiedź zawierająca nieprawdę nie miał istotnego znaczenia w toczącym się postępowaniu. Informacje te nie dotyczyły ustalenia w zakresie naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającego na zawarciu niedozwolonych porozumień a jedynie wystąpienia skutków takiego naruszenia prawa, których wystąpienie nie było konieczną przesłanką do orzeczenia naruszenia ustawy. Zakazem objętym art.6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest już samo porozumienie niezależnie od skutków, które wywołało.

O marginalnym znaczeniu żądanych informacji świadczy fakt, że pozwany nie podjął żadnych aktywnych działań w celu pozyskania tych informacji pomimo, że ustawa dawała mu w tym zakresie szereg instrumentów.

Uwzględnić również należało, że powód ostatecznie w późniejszym terminie przekazał żądane dokumenty i informacje, pomimo, że miał realną możliwość ich zatajenia.

Za bezpodstawne należało także uznać przyjęcie przez pozwanego umyślności działania powoda. Nie została wykazana żadna przesłanka świadcząca o umyślności działania. Pozwany w tym zakresie nie tylko nie przedsięwziął żadnych środków dowodowych (pismemne oświadczenia nie zastępują dowodu z zeznań świadka w ramach postępowania

administracyjnego) ale także oponował przeciwko wnioskowi dowodowemu w zakresie okoliczności naruszenia prawa zgłoszonym przez powoda.

Z zeznań świadków M. M. i P. K., a także przesłuchanego w charakterze strony T. K. nie wynika, że powód w sposób celowy nie udzielił prawdziwej odpowiedzi pozwanemu. Z zeznań tych wynika, że w powodowej spółce dokumenty są archiwizowane w sposób chaotyczny, przez równe osoby. Nie ma wyznaczonego pracownika odpowiedzialnego za przyjmowanie do archiwum oraz przekazywanie dokumentów do zniszczenia. Zarówno dokumenty przyjęte do archiwum jak i przeznaczone do zniszczenia nie są odrębnie ewidencjonowane.

W ocenie sądu taki sposób postępowania z dokumentacją dotyczącą działalności przedsiębiorstwa nie można uznać za odpowiadający właściwej mierze staranności. Udzielenie w tych warunkach nieprawdziwej wiadomości jest okolicznością wynikającą z niedołożenia staranności, by zachować się z należytą ostrożnością i mimo, że mógł przewidzieć, że tego skutku (niedbalstwo). Działanie powoda ma zatem charakter winy nieumyślnej.

Pozwany nie wykazał również, że stopień naruszenia interesu publicznego w wyniku udzielenia nieprawdziwej informacji był większy niż w związku z naruszeniem prawa, którego informacja dotyczyła. W rezultacie pozwany nie przedstawiła żadnego argumentu uzasadniającego, że wymiar kary w niniejszej sprawie był wyższy niż kary za naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (abstrahując w tym momencie od podstaw i zasadności jej wymierzenia).

Z tych względów zaskarżoną Decyzję należało zmienić, orzekając jak w sentencji (art.479^{31a} § 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, znosząc je pomiędzy stronami (art.98 k.p.c.)